

Cập nhật dữ liệu chuyên sâu, nâng cao chất lượng thông tin thống kê

Dù đã có những nỗ lực cải thiện chất lượng thông tin thống kê, song hiện còn có những “lỗ hổng” trong thống kê như nhiều ngành, lĩnh vực mà ngành thống kê chưa chạm tới; sự chia sẻ dữ liệu giữa các bộ, ngành vẫn còn hạn chế... Vì vậy, thời gian tới, Tổng cục Thống kê sẽ tiếp tục phối hợp với các bộ, ban, ngành để cập nhật, phân tích dữ liệu chuyên sâu trong một số ngành, lĩnh vực chủ chốt của nền kinh tế.

Câu 1: Nâng cao chất lượng thông tin thống kê không chỉ là đòi hỏi của ngành thống kê mà còn của cả xã hội. Vậy thời gian qua, ngành thống kê đã làm gì để nâng cao chất lượng con số thống kê, thưa bà?

Trả lời: TS. Nguyễn Thị Hương, Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê

Cùng với việc thực hiện các đột phá chiến lược theo Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII đã đề ra, Tổng cục Thống kê đã từng bước hoàn thiện và củng cố thể chế của ngành. Cụ thể là cuối tháng 11/2021, Luật Thống kê sửa đổi đã được Quốc hội thông qua; trong đó, Luật đã bổ sung và sửa đổi danh mục 230 chỉ tiêu thống kê quốc gia. Các chỉ tiêu được bổ sung là những chỉ tiêu cập nhật, phản ánh xu hướng phát triển mới của nền kinh tế như kinh tế số, logistics...

Bên cạnh đó, Tổng cục Thống kê cũng đã hoàn thiện các văn bản dưới luật để trình Chính phủ thông qua, như: Nghị định quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và quy trình biên soạn chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước, chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về Chương trình điều tra thống kê quốc gia và các chỉ tiêu thống kê tỉnh, huyện, xã.

Đây là những nỗ lực không chỉ của ngành thống kê mà của tất cả các bộ, ngành và địa phương nhằm đồng bộ hệ thống pháp luật liên quan tới thống kê. Chúng tôi hy vọng trong thời gian ngắn tới đây, hai văn bản pháp lý liên quan tới tổ chức bộ máy của Tổng cục Thống kê và chế độ báo cáo thống kê với các bộ, ngành cũng sẽ được hoàn thiện.

Về nguồn nhân lực, trong những năm gần đây, Tổng cục Thống kê đẩy mạnh công tác đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho ngành. Ngay trong năm 2021, thời điểm dịch Covid-19 bùng phát và ảnh hưởng nặng nề tới mọi mặt của đời sống, Tổng cục Thống kê đã tổ chức đào tạo trực tiếp và trực tuyến cho hơn 2.000 lượt cán bộ ở cả cấp Trung ương và địa phương.

Về công nghệ thông tin, Tổng cục Thống kê đã cải tiến toàn bộ hệ thống thu thập thông tin. Các cuộc điều tra, tổng điều tra gần đây đều sử dụng máy tính bảng, điện thoại thông minh hay hệ thống internet để kết nối trực tiếp đến người dân và doanh nghiệp. Nhờ đó, quá trình xử lý dữ liệu nhanh hơn, chính xác hơn và hiệu quả hơn.

Với ba đột phá từ hệ thống pháp luật, nguồn nhân lực, tới công nghệ thông tin, ngành thống kê đã kết nối và phối hợp hiệu

quả hơn với người dân và doanh nghiệp, từ đó giúp nâng cao chất lượng thông tin thống kê.

Câu 2: Thưa bà, dù đã có rất nhiều những nỗ lực để nâng cao chất lượng thông tin thống kê, song hiện nay còn có những “lỗ hổng” trong thống kê như nhiều ngành, lĩnh vực, ngành thống kê chưa chạm tới, hoặc là sự chia sẻ dữ liệu giữa các bộ, ngành vẫn còn hạn chế... Vậy, làm thế nào để lấp những “khoảng trống” này?

Trả lời: TS. Nguyễn Thị Hương, Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê

Mặc dù cơ quan thống kê đã ký kết 13 quy chế thỏa thuận với các bộ, ngành, trường đại học và các tập đoàn, nhưng việc thực hiện vẫn còn những khoảng trống. Đó là chúng tôi chỉ nhận được báo cáo tổng hợp với dữ liệu mang tính phổ quát, chưa phục vụ được phân tích chuyên sâu.

Để xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu thống kê quốc gia tập trung, thống nhất, đồng bộ, Tổng cục Thống kê cần nguồn lực, không chỉ là nguồn lực về hạ tầng, về thể chế, về con người, mà cần phải có sự kết nối, chia sẻ và đặc biệt là phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành và địa phương từ việc xây dựng các quy chế đến các hoạt động cụ thể. Chỉ khi tiếp cận với dữ liệu, ngành thống kê mới có phân tích chuyên sâu, rõ nét hơn về bức tranh kinh tế - xã hội của đất nước thông qua các sản phẩm cụ thể ở từng ngành, từng địa phương. Đó là chưa kể các quy ước về dữ liệu cũng chưa được hoàn thiện, đặc biệt là việc thực thi ở các cấp, các ngành.

Câu 3: Vậy, ngành thống kê sẽ chủ động kết nối với các cơ quan, bộ, ngành hay viện nghiên cứu, các doanh nghiệp... để tạo dựng hệ sinh thái dữ liệu có chất lượng của Việt Nam trong thời gian tới như thế nào, thưa bà?

Trả lời: TS. Nguyễn Thị Hương, Tổng cục trưởng Tổng cục Thống kê

Ngoài nguồn dữ liệu vi mô Tổng cục Thống kê có được từ chương trình điều tra thống kê quốc gia cũng như các thông tin thống kê do Tổng cục Thống kê triển khai thu thập, Tổng cục Thống kê đã kết nối trực tiếp với Tổng cục Thuế, Tổng cục Hải quan... để có được các dữ liệu về doanh nghiệp, về các mặt hàng xuất khẩu, nhập khẩu chi tiết đến cấp 8 và cấp 9 cũng như các quốc gia xuất khẩu, nhập khẩu với Việt Nam...

Từ nguồn dữ liệu này, Tổng cục Thống kê đã tuyên truyền, phổ biến và chia sẻ các lợi ích từ việc xây dựng dữ liệu dùng chung như xu hướng của thế giới. Dữ liệu là nguồn tài nguyên vô giá và chỉ có giá trị khi được đồng đảo người dân và các tổ chức, cá nhân trong nước và quốc tế sử dụng.

Dữ liệu chất lượng sẽ làm sáng tỏ thực tiễn và giúp tất cả các tổ chức và cá nhân nhận thức đúng, sát với tình hình; từ đó sẽ ra được quyết định phù hợp. Hầu hết các doanh nghiệp cũng như là các tập đoàn lớn đều khẳng định nếu không có thông tin, không có dữ liệu thì không thể có quyết định đúng đắn dẫn dắt doanh nghiệp phát triển theo hướng bền vững.

Những nỗ lực của Tổng cục Thống kê là hướng tới sự hợp tác, kết nối với các cơ quan, bộ, ngành, các đơn vị nghiên cứu... để xây dựng hệ sinh thái dữ liệu, phục vụ người dân, doanh nghiệp, các bộ, ngành và Chính phủ. Đây là thông điệp Tổng cục Thống kê đưa ra nhiều năm nay và cũng là xu hướng chung của thế giới.

Nguồn: vneconomy